

Tampereen ylioppilaskunnan kieliperiaatteet

Tavoitteena aidosti kansainvälinen yliopistoyhteisö

Hyväksytty edustajiston kokouksessa 25.5.2022.

Sisällys

1. Johdanto.....	2
1.1. Nykytila	3
1.2. Keskeiset arvot	5
2. Ylioppilaskunnan sisäiset tavoitteet	5
2.1. Työntekijät, hallitus ja edustajisto	6
2.2. Järjestöt ja jäsenpalvelut.....	7
2.3. Tuutorointi.....	9
2.4. Tapahtumat.....	9
2.5. Viestintä	10
2.6. Edunvalvonta	10
3. Tampereen yliopistoa koskevat tavoitteet	12
4. Seuranta.....	13

1. Johdanto

Ylioppilaskunnan kaikkien jäsenten yhdenvertaisen aseman varmistamiseksi, ylioppilaskunnan ja sen piirissä toimivien järjestöjen toiminta, viestintä, palvelut ja edunvalvonta on oltava saavutettavaa myös heille, joiden työskentely- ja asiointikieli ei ole suomi. Tämä dokumentti kuvaa ylioppilaskunnan käytäntöjä siitä, miten eri kieliä halutaan käytettävän eri tilanteissa, jotta ylioppilaskunnan toimijoiden olisi helpompi ottaa omassa toiminnassaan huomioon eri kieliryhmät ja toimia niiden suhteen tarkoituksenmukaisesti. Dokumentti toimii ohjenuorana ylioppilaskunnan sisäisen monikielisuuden toteuttamisessa. Lisäksi se asettaa tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset sille, mitä yliopiston monikielisyydeltä halutaan.

Useita tässä dokumentissa mainittuja tavoitteita on vaikea saavuttaa lyhyessä ajassa, esimerkiksi yhden hallitusvuoden aikana. Kieliperiaatedokumentin tarkoituksena on tukea kansainvälisten asioiden toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden toteuttamista seuraavien kolmen vuoden aikana. Dokumenttia päivitetään seuraavan kerran vuonna 2025.

Tässä dokumentissa kaksikielisyydellä viitataan suomen ja englannin kielen käyttämiseen. Monikielisyydellä puolestaan tarkoitetaan useamman eri kielen käyttämistä yhteisössä.

1.1. Nykytila

Tampereen yliopiston 18 000 opiskelijasta vaihto-opiskelijoita on vuodesta riippuen noin tuhat ja kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita noin 1300. Yliopiston kielestä määrätään yliopistolaissa. Yliopiston ja ylioppilaskunnan virallisena kielenä toimii ainoastaan suomi, vaikka yliopistoyhteisöön kuuluu paljon englantia asiointikielenään käyttäviä opiskelijoita ja henkilökuntaa.

Ylioppilaskunta on kehittänyt oman toimintansa kaksikielisyyttä esimerkiksi edustajistossa. Kaikki TREYn ohjaavat dokumentit ovat saatavilla sekä suomeksi että englanniksi. TREYn viestintäkanavilla viestitään kaksikielisesti. Edustajiston kokouksia tulkataan osallistujille tarvittaessa suomeksi tai englanniksi.

Kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua yliopistoyhteisön päätöksentekoon, keskusteluun ja erilaiseen toimintaan ovat kuitenkin yhä edelleen rajalliset ilman suomen kielen taitoa. Kansainväliset opiskelijat ovat huomattavan aliedustettuina edustajistossa. Kansainväliset opiskelijat ovat aliedustettuina myös halled-paikoilla, sillä niissä vaaditaan suomen kielen osaamista. Ylioppilaskunnan piirissä toimivien yhdistysten toiminta on enimmäkseen suomenkielistä. TREY kouluttaa järjestötoimijoita pääasiassa suomeksi.

Valtioneuvoston viimeisin koulutuspoliittinen selonteko (2021) asettaa tavoitteeksi, että korkeakoulujen uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä kolminkertaistuu vuoteen 2030 mennessä. Muutospaine yliopistoyhteisön kansainvälistymiseen on suuri, ja kansainvälistyvä Tampereen yliopisto tuo myös TREYn jäseniksi entistä enemmän kansainvälisiä opiskelijoita. TREYn on vastattava kansainvälistyvän korkeakouluyhteisön tarpeisiin ja varmistettava, että kansainväliset opiskelijat pääsevät osaksi ylioppilaskuntaa ja yliopistoyhteisöä.

Keväällä 2021 TREY toteutti kieliperiaatekyselyn, jossa TREYn jäseniltä kysyttiin näkemyksiä TREYn ja Tampereen yliopiston monikielisyydestä sekä kansainvälisyydestä. Kyselyyn saatiin 410 vastausta. Kyselystä ilmeni, että opiskelijat näkevät monikielisyyden tärkeänä voimavarana yliopistoyhteisölle. Parannuksia toivottiin eri kielten opiskelumahdollisuuksiin, viestinnän selkeyteen ja ymmärrettävyyteen eri kielillä, sekä yhteisöllisyyden luomiseen kansainvälisten opiskelijoiden ja suomalaisten opiskelijoiden välillä. Vastauksissa tuotiin esille myös kansainvälisten opiskelijoiden haasteet osallistua yliopiston ja TREYn toimintaan englannin kielellä.

1.2. Keskeiset arvot

TREYn strategian määrittelemänä visiona on tamperelainen opiskelijayhteisö, johon jokainen haluaa ja kokee kuuluvansa – aina fuksista alumniin. Tämän vision saavuttamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että jokaisella opiskelijalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia osana ylioppilaskuntaa suomen kielen taidosta riippumatta. Kaksikielisyydellä on keskeinen asema aidosti kansainvälisen yliopistoyhteisön saavuttamisessa.

Kansainvälisyys ja monikielisyys ovat merkittävä vahvuus ja voimavara koko yliopistoyhteisölle. Ylioppilaskunnan kaksikielisyyteen suhtaudutaan positiivisesti ja sen tarpeellisuus jäsenten tasavertaisessa kohtelussa ymmärretään.

Kieliperiaatteet edistävät TREYn toimintaa yhdenvertaisena, yhteisöllisenä, avoimena ja vastuullisena ylioppilaskuntana, jossa opiskelija on kaiken keskiössä.

2. Ylioppilaskunnan sisäiset tavoitteet

Tampereen ylioppilaskunnan pitkän aikavälin tavoitteena on, että opiskelijat, järjestöt ja ylioppilaskunnan toimisto muodostavat tiiviin, kansainvälisen yhteisön, jossa jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua toimintaan ja toteuttaa

itseään. TREY on vahva kansainvälisyyteen kannustava toimija, jonka tukeen luotetaan.

2.1. Työntekijät, hallitus ja edustajisto

Tavoite: TREYn toimistolla voi luontevasti toimia sekä suomea että englantia työkielenään käyttävät henkilöt.

Toimenpiteet: Kehitetään ja ylläpidetään valmiuksia kaksikieliseen toimistotyöskentelyyn. Toimistotyöskentelyn pelisäännöt käydään läpi vuosittain, ja kaksikielistä työskentelyä käydään läpi, mikäli se on ajankohtaista. Ylioppilaskunnan toiminnan dokumentaatiota käännetään englanniksi. Rekrytointiprosesseissa määritellään tehtävän kannalta riittävä kielitaito eri kielistä ja toivotaan hakijoita eri kielitaustoista.

Vastuut: Pääsektori

Tavoite: Kansainvälisten opiskelijoiden on luontevaa hakea ylioppilaskunnan edustajistoon ja toimia edustajiston jäsenenä.

Toimenpiteet: Edustajistovaaleista ja edustajiston toiminnasta viestitään laadukkaasti kaksikielisesti. Kansainvälisille opiskelijoille on saatavilla tarpeeksi

tietoa edustajistosta. Edustajistossa tarkastellaan sisäistä keskustelukulttuuria. Kansainvälisiltä opiskelijoilta kysytään palautetta ja kehitysehdotuksia edustajiston toiminnasta.

Tarkastellaan joka vuosi käännettävän materiaalin määrää ja tarpeellisuutta. Tarkastelun pohjalta päätetään kunkin vuoden menettelyistä käännettävän materiaalin suhteen.

Vastuut: Pääsektori

2.2. Järjestöt ja jäsenpalvelut

Tavoite: TREY kannustaa piirissään toimivia järjestöjä viestimään kaksikielisesti ja mahdollistamaan kaksikielisen osallistumisen toimintaan.

Toimenpiteet: TREY kouluttaa järjestöjä kaksikielisyydestä ja tuo järjestöjä yhteen pohtimaan sekä jakamaan hyviä käytäntöjä kaksikielisyydestä. TREY toimii kaksikielisen toiminnan esimerkkinä.

Vastuut: Järjestösektori, viestintäsektori, kansainvälisyyssektori

Tavoite: TREYn koulutukset tavoittavat enemmän myös kansainvälisiä opiskelijoita ja järjestötoimijoita.

Toimenpiteet: TREY tarjoaa enemmän ja monipuolisemmin koulutuksia myös englanniksi. Tarkastellaan tulkkauksen mahdollisuutta esimerkiksi Järjestöstartissa.

Vastuut: Järjestösektori

Tavoite: TREYn jäseniä palvellaan suomeksi ja englanniksi puhelimitse, sähköpostilla sekä palvelutiskeillä. Kaikki tieto jäsenpalveluista on saatavilla sekä suomeksi että englanniksi.

Toimenpiteet: Jäsenpalvelutyöntekijät panostavat ohjeistusten käännösten ymmärrettävyyteen ja asiakaspalvelun sujuvuuteen sekä suomeksi että englanniksi.

Vastuut: Jäsenpalvelut

Tavoite: TREYn toimielinten toiminta on avointa ja houkuttelevaa kaikille kielitaustasta riippumatta.

Toimenpiteet: Toimielinten tapaamisissa käytetään joustavasti suomen ja englannin kieltä. Toimielimiin liittyvä viestintä ja tapaamisiin tuotetut materiaalit ovat kaksikielisiä aina kun se on tarkoituksenmukaista.

Vastuut: Kaikki sektorit, joilla on oma toimielin

2.3. Tuutorointi

Tavoite: TREY kouluttaa ja palvelee jäseniä suomeksi ja englanniksi tuutorihakuihin, tuutorikoulutuksiin ja tuutorointiin liittyen. TREY järjestää laadukasta kansainvälistä tuutorointia englanniksi ja vahvistaa kansainvälisen tuutoroinnin asemaa yliopistoyhteisössä.

Toimenpiteet: Tuutorointisektori viestii kaksikielisesti ja oikea-aikaisesti sekä rakentaa osaltaan monikielistä yhteisöä. Tuutoreita ohjeistetaan käyttämään kansainvälisessä tuutoroinnissa asiointikielenä englantia. Kansainvälisen tuutoroinnin asemaa vahvistetaan osana yliopiston työryhmiä sekä tuutorivastaavien toimielimen, Hovin, kanssa.

Vastuut: Tuutorointisektori

2.4. Tapahtumat

Tavoite: Ylioppilaskunnan tapahtumiin voi osallistua luontevasti kielitaustasta riippumatta.

Toimenpiteet: Luodaan malleja suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden vuorovaikutuksen edistämiseksi. Tapahtumista viestitään ja kerätään palautetta aina kaksikielisesti.

Vastuut: Tapahtumasektori; muut tapahtumia järjestävät sektorit

2.5. Viestintä

Tavoite: Ylioppilaskunnan viestintä on aina kaksikielistä. Viestintä on yhtäaikaista ja yhtä laadukasta molemmilla kielillä. TREYn viestinnän kaksikielisyyteen on resursoitu ja TREYn toimijat on koulutettu asianmukaisesti.

Toimenpiteet: TREYn toimijat huomioivat kaksikielisyyden kaikkea viestintää suunnitellessa ja toteuttaessa. TREYn toimijat perehdytetään vuosittain viestintään ja sen kaksikielisyyden periaatteisiin. TREYssä resursoidaan käännöstyöhön, jotta viestintä voi olla laadukasta ja yhtäaikaista suomeksi ja englanniksi. TREYn toimijat varaavat käännöstyölle riittävästi aikaa käännöksen laadun varmistamiseksi.

Vastuut: Viestintäsektori; kaikki ulospäin viestivät sektorit

2.6. Edunvalvonta

Tavoite: TREYn hallitus ja työntekijät tuntevat omien sektoreidensa ja sidosryhmiensä keskeiset kaksikielisyyteen liittyvät haasteet.

Toimenpiteet: TREY kouluttaa toimijat tunnistamaan kaksikielisuuden haasteet omalla sektorillaan. Uusille hallituslaisille annettavat sektoritestamentit sisältävät kaksikielisyyttä käsittelevän osion.

Vastuut: Kaikki sektorit

Tavoite: Kaikki sidosryhmämme, kuten Tampereen yliopisto, Tampereen kaupunki, SYL, YTHS, TOAS ja Nyyti ry, panostavat selkeään viestintään ja kaksikielisyyteen.

Toimenpiteet: Kannustamme ja kiritämme kaikkia sidosryhmiämme kaksikielisyyteen. Sidoryhmiämme muistutetaan kaksikielisestä viestinnästä tarvittaessa.

Vastuut: Kaikki sektorit, joilla on sidoryhmäyhteistyötä

Tavoite: Kaikki toimijat yliopistoyhteisössä osaavat ja haluavat tehdä vaikuttamistyötä monikielisuuden puolesta.

Toimenpiteet: Koulutetaan hallopedeja ja ylioppilaskunnan aktiiveja monikielisyydestä.

Vastuut: Kaikki edunvalvontasektorit

3. Tampereen yliopistoa koskevat tavoitteet

Ylioppilaskunta edistää edunvalvontatyössään Tampereen yliopiston kanssa seuraavia tavoitteita:

- Tampereen yliopistossa annetaan laadukasta opetusta useilla eri kielillä.
- Muiden kuin suomenkielisten kurssien ydinsanasto on saatavana suomeksi, mikä tukee suomen kielen asemaa tieteen kielenä ja auttaa kansainvälisiä opiskelijoita oppimaan oman alansa sanastoa suomeksi. Vastaavasti suomenkielisten kurssien ydinsanasto on saatavana englanniksi.
- Tampereen yliopisto kantaa vastuuta kansallisesta kulttuurista ja kansallisten kielten asemasta. Suomen kielen asemaan tieteen kielenä panostetaan.
- Yliopisto tunnistaa vähemmistökielten (kuten karjalan ja saamen kielet) arvon ja niitä käyttävien kohtaamat haasteet.
- Tampereen yliopiston työryhmien ja toimielinten materiaalit ovat saatavilla myös englanniksi, ja toimintaan pystyy osallistumaan kaksikielisesti
- Opetushenkilökunnalle tarjotaan koulutusta kielitietoisesta pedagogiikasta, mikä tukee kielirajat ylittävän vuorovaikutuksen syntymistä opiskelijoiden kesken.
- Opetushenkilökunnalla on mahdollisuus saada kattavasti tukea englannin kielen osaamisensa vahvistamiseen. Englanninkielisen opetuksen tarjoamiseen ei veloiteta henkilöitä, joilla ei ole siihen riittäviä valmiuksia.

- Käytettävän kielen tulee olla ymmärrettävää ja helposti sisäistettävää. Asiat ilmaistaan selkeästi.
- Suomi vieraana kielenä -opinnot ovat laadukkaita, ja kansainvälisillä opiskelijoilla on halutessaan mahdollisuus opiskella suomea vähintään B2-tasolle asti. Myös kansainväliselle henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta opiskella suomea töiden ohella.
- Kurssien suoritusmahdollisuudet ovat monipuolisia kielestä riippumatta
- Monikielisyys tunnustetaan rikkautena ja arvokkaana voimavarana yliopistoyhteisölle.
- Tampereen yliopistossa ei tehdä oletuksia käytettävästä kielestä esimerkiksi henkilön ulkonäön tai nimen perusteella.
- Tampereen yliopiston viestintä on aina kaksikielistä, kun se on tarkoituksenmukaista. Viestintä eri kielillä on yhtäaikaista, riittävästi resursoitua ja laadukasta.

4. Seuranta

Kieliperiaatteiden toteutumista arvioidaan vapaamuotoisesti vuosittain puolivälikertomuksen yhteydessä. Arviointiin osallistuvat kaikki luvussa kaksi vastuutetut sektorit. Arviointi suoritetaan TREYn kansainvälisten asioiden

asiantuntijan ja kansainvälisistä asioista ylioppilaskunnan hallituksessa vastaavien henkilöiden johdolla. Dokumentin päivitystyön yhteydessä kolmen vuoden välein kirjoitetaan raportti kieliperiaatteiden edistymisestä kokonaisuutena, ja raportti toimitetaan edustajistolle ja julkaistaan TREYn verkkosivuilla. Lisäksi päivitystyön yhteydessä toteutetaan kieliperiaatekysely.

Kieliperiaatteet perehdytetään edustajistolle, hallitukselle ja ylioppilaskunnan uusille työntekijöille.